

УКРАЈИНСКА КЊИЖЕВНОСТ 1

једносеместрални испит

Обавезни предмет

Први семестар

6 ЕСП бодова

Време одржавања: петак, 15 – 16:30 часова (предавања)
четвртак 11:30 – 13 часова (вежбе)

Место одржавања: учионица 012, учионица 21а

Циљ предмета

Теоријско упознавање студента са прегледом духовне културе и веровања Старих Словена пре покрштавања, са прегледом историје украјинске културе и најзначајнијим историјским и културним догађајима периода од II/2 IX века до краја XIV века.

Садржај предмета

Преглед духовне културе и веровања Старих Словена пре покрштавања, преглед историје украјинске културе и најзначајнијих историјских и културних догађаја периода од II/2 IX века до краја XIV века. Кроз темат Преглед историје старе украјинске књижевности студент се упознаје са илустрацијама и одломцима најзначајнијих писаних споменика Старе украјинске књижевности на језику оригинала, стиче прегледно знање о њеним најистакнутијим појавама, савлађује технику читања, превода и анализе књижевног текста.

План часова:

1. Историја културе древног становништва Украјине. Процес генезе културе на територији Украјине. Палеолит – старије камено доба. Неолит – млађе камено доба. Начин живота неолитског човека. Духовна култура. Енеолит – бакарно доба. Материјална култура ратара и сточара бакарног доба. Родовско-племенска организација и друштвени односи у касном периоду првобитне општине. Први ратари. Начин живота и одело. Духовна култура и уметност. Сахрањивање.

2. Бронзано доба. Развој заната и транспорта. Социјална стратификација друштва. Развој уметности и монументалне скулптуре. Сазнања о природи и друштву. Ратовање и ратна техника. Етнокултурни развој племена Украјине.

3. Култура становништва скитско-сарматског периода. Кимерски период. Привреда, начин живота и култура Кимераца. Скити. Економија, начин живота и култура Скита. Религијске представе и обреди степских Скита. Обред сахрањивања. Скитска уметност. Сарматски период.

4. Култура становништва античких држава на северним обалама Црног мора. Архитектура грчког периода. Начин живота. Језик, писменост, просвета. Ликовна уметност. Уметнички занати. Новац и систем мера. Војска и наоружање. Религија и култови. Ширење хришћанства.

5. Стари Словени. Порекло Старих Словена. Писани, лингвистички и антрополошки извори о Словенима од I-VII века. Словени у археолошким изворима. Склавини и Анти – преци украјинског народа. Начин живота. Насеља и градови. Станишта и привредни објекти. Примењена уметност. Посуђе. Језик и почетак писмености. Техничка достигнућа. Ратарство металургија, ковачки занати, грнчарство, оружје.

6. Духовна култура Старих Словена. Клањање природним силама. Обред сахрањивања. Веровања Старих Словена пре примања хришћанства. Словенска божанства.

7. Кијевска Рус. Стварање државе. Разлози пропасти Кијевске Руси. Градови. Култура Кијевске Руси. Књижевни језици Кијевске Руси. Учење језика. Писменост и просвета. Црквена реформа кнеза Владимира Великог. Развој кијевске писмености. Основно и више образовање.

8. Летописи епохе Кијевске Руси. Галичко-Волињска кнежевина. Значај Галичко-Волињске кнежевине.

9. Религија и црква. Државно паганство. Ширење хришћанства. Специфичне црте староруске религијске свести. Право и законодавство у Кијевској Руси. Наука. Математика, физика, хемија. Архитектура.

10. Монументална уметност, иконопис и минијатура у књигама. Примењена уметност: црквена и народна. Племенски украси. Споменици хришћанске уметности. Преградни емајл. Становање. Одећа.

11. Усмено народно стваралаштво. Хришћанство и његов утицај на развој украјинске усмене књижевности.

12. Магија као најстарији слој народног стваралаштва и његови облици. Облици старих обреда. Реч у обредима и ритуалима. Стара прасловенска митологија.

Оцењивање:

Присуство и активност на часу 20%, семинарски рад на једну од тема за семинарске радове 30%, усмени испит 50%.

Испитна питања:

1. Влес книга
2. Чорноризець Храбр
3. Зборници „Шестоднев”

4. Зборници „Фізіолог”
5. Зборници „Бджола”
6. Приповести, романи – превођена књижевност
7. Рејмско јеванђење
8. Апокрифи
9. Хагиографска књижевност
10. Изборници кнеза Свјатослава
11. Ярослав Мудри – Руска правда
12. Летопис „Повість врем’яних літ”
13. Кијевски летопис
14. Галичко-волињски летопис
15. Слово про Закон і Благодать
16. Феодосій Печерський
17. Володимир Мономах – Поучення
18. Клим Смолятич
19. Кирило Турівський
20. Ходіння Данила ігумена
21. Данило Заточник
22. Александрија
23. Хронографи
24. Остромирово јеванђеље
25. Хагиографска књижевност – превођена
26. Хагиографска књижевност – оригинална
27. Почеци писања летописа

Обавезна литература:

Украјинска књижевност XI - XIV века (*скрипта са вежбама*), припремили проф. др Јанко Рамач и мр Тања Гаев, Београд, 2008, 288 ст.

Препоручена литература:

1. Карпіловська Є. А. – Тарновецька Л. О., *Українська література XI–XVIII століть, Хрестоматія з коментарями*, Чернівці, 1997, 75–367.
2. Возняк, М., *Історія української літератури I–II*, Львів, 1992–1994, т. I 286–691, т. II 3–555.
3. Грицай, М. С. *Українська література XVI–XVIII ст., I Фольклор*, Київ, Видавництво Київського університету, 1969, 113
4. Чижевський, Д., *Українське літературне бароко*, Київ, 2003, 19–372.
5. Микола Аркас, *Історія України-Русі*, Київ, Вища школа, 1991, 456
6. М. Грушевський, *Історія української літератури*, Київ, Либідь, 1993, I: 386, II: 261, III: 282
7. Володимир М. Литвин, *Історія України*, Київ, Наукова думка, 2006, 728
8. В. Замлинський, *Історія України в особах IX–XVIII ст.*, Київ, Видавництво Україна, 1993, 395
9. *Українська література XIV–XVI ст*, Київ, Наукова думка, 1988, 600
10. *Українська література XVII ст*, Київ, Наукова думка, 1987, 605
11. *Українська література XVIII ст*, Київ, Наукова думка, 1983, 694

12. Љ. Поповић, *Фокусна перспектива украјинске књижевности*, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, 2007, 254
13. Ј. Тамаш, *Историја русинске књижевности*, Прометеј, Руске слово, Нови Сад, 2002, 672
14. *Антологија украјинске поезије XVI-XX века „У инат ветровима“*, приређивач др. Људмила Поповић, Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске, Српско Сарајево, 2002, 645
15. *Антологија украјинској поезији*, Кијв, Державне видавництво художњој літератури, 1957, 4 т.
16. *Серця живе джерело: Антологија поезији*, Івано-Франківськ, Новая зоря, 2000, 175
17. Владимир Базилевський, *Вертеп*, Кијв, Криниця, 2004, 606
18. *Історія украјинској культури*, том 2, Кијв, Наукова думка, 2003
19. *Історія украјинској культури*, том 3, Кијв, Наукова думка, 2003

Списак тема за семинарске радове:

1. Украјинске народне легенде
2. Украјинске народне бајке
3. Фантастичне бајке
4. Бајке о животињама
5. Бајке из свакодневног живота